

SZERETET

MELYNEK SZAVAIVAL A KISUJSZÁLLÁSI EVANGÉLIUM SZERINT REFORMÁLT NEMES EGYHÁZ HIVEIHEZ,
JÉZUS KRISZTUSBAN ATYJAFIAIHOZ

szól: TÖRÖK IMRE lelkipásztor.

Csel. 20. 28 Viseljetek gondot magatokról és az egész nyájról, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett az Isten anyaszentegyházának legeltetésére.

Csel. 20. 24. Semmivel nem gondolok, az én életem is nekem nem drága, csak hogy elvégezhessem örömmel az én futásomat, melyet vettem az Ur Jézustól.

Jézus Krisztus szavai: Máté 10. 40. A ki tégedet befogad, engem fogad bé; és a ki engem befogad, azt fogadja bé, a ki engemet elbocsátott.

1906. MÁRCZIUS hónapra.

3. sz.

Báthori Gábor.

Egy egyszerű, tisztos ember arc-képét adjuk most emlékül, ki immár porlad, — de imé az igazaknak emlékezete túléli a sirt.

E kis folyóirat harmadik száma március 15-ére jelent meg. Március 15. az egyenlőség ünnepe. 58 esztendővel ezelőtt ama nagy napon egymás szívére borultak: nemesek és jobbágyok, gazdagok és szegények. Egyenlők lettünk. Így van ez jól; mindnyájan egy Atyának gyermekei, testvérek vagyunk.

Mindezeknek bizonyására szol-

gáljon a fenti arc-kép, néhai való Báthori Gábor arc-képe.

Nem volt nagy tudós férfi, hatalmas ember, gazdag jóltevő, predikátor, vagy ezekhez hasonlatos egyéb; nem! De hiszen az utódok mindenkori becsülését kivívhatja az is, és emlékezetet érdemel, ki, bár egyszerű családból származva, egyszerű életkörülmények között töltve el napjait, — egyszerű körében, melybe őt a gondviselés helyezé, nemesen és hiven megállott.

Ilyen volt a néhai való Báthori Gábor.

Elemi iskoláiban kitünő tanuló, majd a város gymnasiumba járattja; értelme, szive egyaránt szépen fejlődik; deákul is megtanul beszélni, de — mert szive-lelke vallásossággal, istenfélelemmel volt tele, deák nyelven is a »Mi Atyánk«-ot s a »Hiszek egy«-et mondogatja legtöbbször. A nagy iskolából a szabad természet ölére, Isten tiszta ege alá kívánkozik: bojtár, majd számadó gulyás lesz a Kecskés-pusztán s 32 éven át becsületesen szolgált. Volt később az egyház harangozója és a város tanácsnoka is. Minden tisztében hűséggel járt. Kezeim között van a gyászbeszéd, melyet koporsója fölött az

ékesszavu ifju lelkész tanár mondott: nagyon méltó volt a boldogulthoz a szentige, mely pora-hamva fölött hangzott: »Nagy keserűségben vagyok miattad, édes atyámfi! felette igen kedves voltál nékem!« Igen, kedves volt ő családjának és az egész itt telepedett népnek.

Irataiból nyomtatásban is megjelent már egy kevés. Valósággal könyveket irt össze: önéletrajzát, verseket, — szép bibliai részeket, bölcs mondásokat szedett össze, egy egész gyűjteményt.

Főjellemvonásai: nemes vallásos gondolkozás, bizodalom a sorsintéző bölcs és jó Istenben, hitünkhöz való hűség, embertársainak megbecsülése, szeretete, régi jobb idők tisztas erkölese.

Vajha sok ő hozzá hasonlatos igaz embert, kinek ajkáról káromlás fertőztes szava sohase hangzott el, adna a kegyelmes Isten nekünk!

Emlékezete késztesen bennünket minden jóra. Mert ki önmaga javáért él; ki szeretni nem tud, hanem szive hideg, mint a jég és kemény, mint a kő; ki közönyös minden iránt és úgy éli le életét, mint a házához nőtt hitvány csiga-biga; ki se Istenre se emberre nem vet ügyet soha: az a sirtónál csakugyan meghal.

Báthori Gábor pedig most is él e város, e gyülekezet jó emlékezetében.

Ime egy egyszerű ember így teheti nevét emlékezetessé s emlékét tiszteltte!

Magyarok imádsága.

Irta NAGY ISTVÁN uj lelkipásztorunk.

Szegény magyarok, bánatos nemzet, jövünk Hozzád keseregve népeknek Istene.

Szomorú nemzetség, magyarok bus népe áll Előtted imádkozva, seregeknek hatalmas nagy királya.

Óh Te, ki lakozol abban a fényes mennyországban, de a kinek oltalmad alatt, birodalmadban és országlásod alatt élnek a népeknek földi hazái! figyelmezz e nép rebegő szavára; hallgasd meg óh felságes Isten, mi szerető édes Atyánk ennek a népnek beszédét, melylyel nehéz gondjaiban szól Tehozzád; esdeklő imáját, melyben bánatba borított hazáját ajánlja oltalmadba, kegyelmedbe, egyetlen egy, mindenható Urunk, jószágos pártfogónk!

Te tudod életünket. Te ismered ezer esztendő történelmünket. Hiszen életünk soha nem hunyó szemeid előtt folyt. Történelmünknek minden eseménye, még az ezer esztendő mult ködös homályából is oly tisztán áll tekinteted előtt, mintha mind jelen volna. — Te tudod jó Atyánk, milyen szomorú a magyarnak ezer esztendő élete. Te tudod, mennyi bánat van ebben az ezer éves történelemben. — Mennyit sirtunk! Mennyi könnyet, mennyi vért hullattunk! Csak Te vagy a megmondhatója, bölcs Isten. Mi magunk nem! Mi azt a fájdalmat sem mérhetjük, azokat a könnyeket sem számlálhatjuk, melyek ma vannak. A multak szenvedései pedig csak néma könnyek holt betűiben, a képzelet útján állnak lelkeink elé. De a mennyi halálsikoltás, keserves sóhaj, fájdalmas jajkiáltás e haza teréről ezer év alatt az ég felé szállt, — az Neked óh Urunk, ma is mind-mind füleidben cseng. A földbe hullott könny és vér, legyilkolt, vagy halálra kintott magyarok könnyje, vére, mind kebledben, mind a te atyai szivedben van.

Bizvást hivatkozhatunk azért Reád, óh örök Isten. Te légy nagy és erős tanu mellettünk! Hogy volt idő, a mikor ez egész ország egy szélétől a másikig egy borzalmas temető volt, nem megásott sírokkal befödve, hanem szerte szét temetetlenül heverő, szétmarczangolt holttestekkel. — Hogy máskor egy rövid napon, néhány óra alatt jobbaink elhullásával százados szomorú rabigába görnyedt e nemzet, melyben gyalázat, rabság, hazavesztés érte fiait, leányait. Árvák, özvegyek, ezerféleképen sujtolt milliók siralma van e hosszú időkből Nálad feljegyezve, mi Urunk Istenünk. Azt is tudod, hogy volt e nemzet — óh de sokszor! — keresztre feszítve. Volt a sir, számára megásva. Kereszt alatt kárörvendezők tábora állt, várva a megfeszített nemzetnek utolsó vonaglását, élete elhunytát. Megásott sír mellett a sirások, készen a nagy halottat eltemetni, ülvén felette vig halotti tort . . . Megszégyenültek! . . . Uram, mi Istenünk, örökké állandó Gondviselőnk! Te népedet nem hagytad. Sir széléről visszahoztál, ellenségeink kezeiből kiragadtál; a halottat életre keltetted. Keresztfáról levettél; összeroncsolt testünket meggyógyítottad, sok sebeinket behegesztetted; szegény nemzetünket, a nyomorult Lázárt erőssé, hatalmassá tetted. — Még a mit vétkeztünk, vétkeinkkel, bűneinkkel a mit magunkon rontottunk — óh pedig de sokat rontottunk! — azt is mind Te tetted jóvá, nagy kegyelmű, nagy hatalmu jóságos mennyei Atyánk!

Hadd jöjjenek azért Hozzád, járuljanak jóságos szined elé nagy erős bizodalommal, gyermekeid, kik földi hazánk sorsa felett kesergünk, kik országunkért aggódunk, sirván töp-

rengünk. Ha el nem vetnél minket szent orczád elől, Te örök Igazság, kit hálátlan gyermekeid mindig csak a vész idején kerestünk!?. . . Te egyetlen Egyedért, mi közbenjáró Urkrisztusunkért, légy kegyelmes nekünk nagy Királyunk, ha most keresünk.

Sötétbe borult egünk még alighogy felderült. Pusztító vész, vihar, fájdalmas anyánk, hazánk felől alighogy elvonult. Sebeink, mélységes sebeink még be sem hegedtek! Kegyetlen kezek sajgó sebeinket már újra szakgatták.

De te Uram nem hagytál el bennünket, s hisszük — erős a hitünk! — hogy ezután sem hagysz el; ezer év után adsz ezer éveket, őseink sirjai felett életet, sok háborúság után békességet; régi dicsőségünk után új dicsőséget!

Rajtad kívül, hatalmas Isten, szegény magyaroknak e nagy világon senkink sincsen. Csak te vagy mindenünk; erősségünk, bizodalomunk, És Te mindenekre elégséges vagy. Ha Te szólsz Uram, mindenek meg-némulnak. Ha Te intesz, mindenek porba omolnak.

A mélységből kiáltunk fel Hozzád, igaz ítéletű Isten! Siralomnak, gyásznak fellegét háritsd el hazánk felől és helyette szent szárnyaid takarják be védelmezve, óva. Add vissza békességünket, nyugalmunkat. És ha küzködéssel, tusakodással is, vezesd biztos uton hazánkat a boldogság felé.

Gyermekeidet, bánatos népedet, bus magyarokat, könyörgésükben hallgasd meg, óh jó Isten, Ur Krisztusunkért, mi szerelmes Közbenjárókért! Ámen.

Pokol.

— (Folytatás.) —

»Nem föld alatt, sötét mélyekbe' lenn,
A poklok pokla itt van, idefenn.« —

Az édes anya ezernyi gonddal, aggodalommal, imádsággal — az édes atya verejtékhullással neveli gyermekét. Többet tesznek ugyszólván, mint amit embertől a Szentírás kíván. Nem úgy szeretik gyermeküket, mint önmagukat; de jobban önmaguknál. Sok megindító dolgot tudnék erről írni: szegény anya megéri a kenyérhajjal s a kenyér javarészét gyermekének adja; neki a csont is elég, gyermekének hadd jusson a hus. Hány meg hány atya rongyos-foltos ruhában jár, egy öltözet éven át elég neki, csak hogy fia, leánya szép új ruhát ölthessen magára. S nem ösmeritek-é, a megrázó rettentő regét: egy fiu megölte az édes anyját, anyja fejét levágta s karjai közé ragadva vitte a véres fejet... de elesett, elterült a földön a fiu... s a véres fő megszólalt: édes jó fiam, nem ütötted-é meg magadat? — Még a gyilkos fiut is szerette... Óh szülői szeretet, anyai szeretet, atyai szeretet, óh mely végtelen vagy!

És mégis, mégis: hány gyermek van, ki megszomorítja, megkeseríti atyja-anya szivét! Hány gyermek szerzett háládatlanul tengernyi könnyet édes jó anyjának! Szidja undok szóval azt, aki őt szülte, gondok közt nevelte; szór rá átkot, elkerüli bosszus haraggal az édes szülői házat, hol őt szeretik, hol érte imádkoznak, vagy épen — óh rettentő leírni is: a gyermek felemeli kezét anyja, atyja ellen. Ez a pokol!!

»Nem föld alatt, sötét mélyekbe' lenn,
A poklok pokla itt van idefenn!« —

Vagy nézzétek, oltár elébe lépnek ifju férfi és ifju nő. A nő még úgy szólva: gyermek. 16 évet ha betöltött. Szülőinek szárnyai alatt boldog volt, mert azok a gondolatát is igyekeztek kitalálni. A lakodalomnak vége. Telnek mulnak a napok s egyszer csak — óh rettenetes perc! — mint üldözött fut atyja anyja hajlékába a szegény szerencsétlen gyermek-asszony! A szeme kisorva, ajakán jajszó, szive csordultig tele bánattal... a durva férfi —

férje! élettársa! — megütötte, elüzte, átkot szórt utána; elüzte, akinek pár hete esküdött sirig tartandó hűséget... Az atya, anya szive fájdalomtól elfacsarodik, a szegény ifju asszony elrejtőzik a világ elől, csak sir, csak sir nappal-éjjel... S aztán akár jön a válópör, akár csörgetik a szivöket összebilincselő lánczot koporsójukig... pokol, pokol a sorsuk!

»Nem föld alatt, sötét mélyekbe' lenn,
A poklok pokla itt van idefenn!« —

Jertek tovább velem. Vizsgáljuk az életet. — Szegényes házban fázik-dideg a nagy család, Hideg a szoba a gyermekeknek lábbelijök sincsen. A kenyér is elfogyott. Édes anyám! egy kis kenyeret: rimánkodik egyik gyermek is, a másik is. Szegény anya nem tud felelni se, a könnye hull, zokogás a beszéde; keblére szoritja gyermekét, hogy elhallgattassa, hogy melengesse. Az ablakon jégvirág. Az apa, a férj a korcsmába ül, issza a kenyérre, a ruhára valót. Reggel felé vetődik haza, kiveresedett arczzal, kuszált hajjal, dülledt szemekkel, ajkán a káromlás rekedt szava. Szóljon csak az asszony egy szót, egy árva szót, megveri őket mind, kiszórja dühében őket az udvarra. Keresztyén testvérem, állj meg egy ilyen hajlék előtt, hallgasd meg a jajszót, nézd meg, mérd meg a tenger fájdalmát, a nehéz inséget. Ez a pokol!

»Nem föld alatt, sötét mélyekbe' lenn,
A poklok pokla itt van, idefenn!« —

Vagy tekintsétek meg a bünök áldozatait, midőn ártatlanságát, tisztaságát egy-egy szerencsétlen teremtés ettékozolja... Vagy ott vannak a büntanyák, hol a sziveket a Sátán fonta körül borzasztó hálójával... Amennyi testi-lelki nyomor, vesztett becsület, sárba hullott tisztaság, eltemetett boldogság, méltatlan szenvedés, meg nem érdemelt háborgattatás, viszály, gyűlölet, kétségbeesés, gyötrelm van a nagy világon: ez mind pokol, ez mind pokol! —

Óh imádkozzunk a szép vers szivet ható szavaival:

Édes Megváltónk, üdvnek Istene!
Eme poklokra szállj, óh szállj te le!

Szállj le, szállj a szivekbe: világosítsd isteni fényességeddel, töltsd meg reménnyel, töltsd meg szeretettel! Erősíts minket a hitben, becsületességben, tiszta szelítlenségben! Ifjak szivét, — házasfelek szivét — minden emberek szivét, szenteld meg, hogy ne legyen pokol, hanem mennyország legyen már előre is földi életünk. Édes Megváltónk, törd meg a kígyónak, a bűnnek a fejét. Minket pedig kapcsolj magadhoz, poklot meggyőző örök Tisztaság, örök Igazság, örök Szeretet, édes Megváltónk, üdvnek Istene! Ámen!

A reformált egyházunkból kilépett baptisták névsora:

- Horváth Mártonné Sárkány Zsuzsánna 25 éves.
 Horváth Márton 38 éves.
 Sárkány Vincze 27 éves.
 Doma Miklósné Szathmári Eszter 59 é.
 5. Majláth István 57 éves.
 Tóth Eulália 30 éves.
 Birgán Albertné Rác Eszter 44 éves.
 Balázsi Lajos 57 éves.
 Özv. Borók Mártonné Kis Erzsébet 78 é.
 10. Márta Lajosné Borók Rozália 44 éves.
 Balog Sándor 46 éves.
 Horváth Márton 56 éves.
 Botlik Bálint 36 éves.
 Kása Miklósné Tóth Viola 26 éves.
 15. Oros Lajosné Révi Rozália 27 éves.
 Soós B. Sándor 39 éves.
 Soós B. Sándorné Buzás Rozália 36 é.
 Kis Lajos 61 éves.
 Doma Miklós 54 éves.
 20. Botlik Bálintné Oláh Erzsébet 22 éves.
 Balog Sándorné Balázsi Sára 35 éves.
 Horváth Mártonné Szentpéteri Rozália 51 éves.
 Oros Lajos 33 éves.
 Sárkány Vinczéné Horváth Margit 25 é.
 25. Németh Ferencz 55 éves.
 Butyik Mihályné Nyiri Eszter 53 éves.

- Özv. Sanyi Károlyné Barta Juliánna 38 é.
 Oláh Péterné Borók Erzsébet 47 éves.
 Özv. Tóth Sándorné Győrfi Rákhel 63 é.
 30. Kása Miklós 32 éves.
 Cseh István 38 éves.
 Máté András 60 éves.
 Birgán Albert 46 éves.
 Kis Lajosné Cs. Balog Rozália 56 éves.
 35. Ari Lukácsné Bencsik Eszter 61 éves.
 Oláh Péter 50 éves.
 Németh Ferenczné Szanyi Eszter 45 é.

Ezek a mi lelki halottaink! Gyászkeretbe szerettem volna foglaltatni nevöket s kérni egyházunk hiveit, hogy ragasszák ki e szomorú lajtsromot szobáik falára, hogy emlékezetben legyenek, szemeink előtt álljanak azok, kik könnyelműen s rajongó elvakultsággal megtörték az Urasztala előtt tett esküszentségü fogadásukat. De ilyet a »Szeretet« nem cselekszik.

Csak szánjuk hát őket, szeretettel szánjuk eltévelyedésükben.

Szánjuk őket. Milyen vágy háborgathatja a lelküket, ha elmennek templomunk mellett, hol őket is megkeresztelték, hol őket is Krisztus asztalához vezették; hol értük édes anyjuk, atyjuk a jó Istenhez imádkozott. Milyen vád háborgathatja a lelküket, ha csak bezendül is templomunk harangja a házuk ablakán. Óh az a harangszó, amely nekünk békességet hirdet, hogy nyilalhatja át a szivöket!

Szánjuk őket. Az emberre ránézni se mernek. Lesütött szemekkel járnak és beszélnek. A rajongásból fakadó szünteleni ájtatoskodás, sokbeszédü imádság még beteggé, lelki beteggé teszi őket. Avagy nem olvastuk-e a mult napokban, hogy üzte a vallási rajongás, a folytonos áhítat, lélek-erőltetés a szerencsétlen örültek házába egész seregét a szegény rajongóknak, Kecskemét városában. Beteggé tették lelküket, szerencsétlenné tették szeretteiket, családjukat.

Szánjuk őket. Az egyik testvérének koporsója mellett is áll megállani, nem imádkozik annak csendes nyugodalmaért, bucsut nem vesz a koporsójától, porától hamvától; a másik meg leányának lakodalman nem örül együtt az örülőkkel, pedig a Krisztus Jézus is ott volt a Kánai lakodalomban. Vagy tán a zenétől félt a boldogtalan, imádkozásuk helyén pedig recseg a trombita. Szánjuk őket.

Óh, ha egyszer, mint atyjához a tékozló fiú, visszatérnének a mi Ayánk házába, ők, kik a mi szent hitünk drága kincseit szivükből el-kidobták, eltékozolták.

Ezért imádkozzunk! Reformált Sion hívei imádkozzunk az eltévelyedettekért!

Ének márczius 15-ik napjára.

Dallama a »Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos« melódiája szerint.

*Ősz volt, mikor rózsafánknak
Kinyilott egy szép virága:
Te voltál az, Kossuth Lajos,
Nemzetünk szép rózsaszála.
Száz év előtt kinyílt rózsza,
Száz év után sirunk érted;
Lehullt virág, Kossuth Lajos,
Téged sirat magyar néped.*

*Tavasszal volt, hogy lehullott
Rózsafánk legszebb rózsája,
Sirra hullott, sirba hullott,
Sirva sirtunk könnyet rája.
Többé most már nem izeni:
»Mindnyájunknak el kell menni«
Ezért szivünk bubánatos,
Te miattad, Kossuth Lajos!*

*Lesz még tavasz, lesz még virág,
Megmozdulnak még a hantok:
Ujra kelnek, újra élnek,
Kik nyugosznak most alattok.
A ragyogó csillag mellett,
Levelet is ír még nekünk:
Csak írj, csak írj Kossuth Lajos,
Mind elmegyünk, mind ott leszünk.*

*Lesz még tavasz, lesz még virág,
A sirból is lesz még élet:
Csak egy szót szólj s a te szódtól
Por-hamu is újra éled.
Szólj meg, — a sirod alól —
Ugy, mint mikor »azt izented«
S míg a szivünk dobbani tud,
Nem fogy el a regimented.*

Irta: Török Imre.

Presbiteri gyűlés 1906. márcz. 11-én.

Ez a szó »presbiter« tulajdonképen idegen eredetű s magyar nyelvünkön értelmezve ezt jelenti: öregebb. Ezért is hajdan a presbitereket így nevezték: a gyülekezet vénei. Mai értelemben leginkább így lehetne mondanunk: egyháztanácsosok, mert ők az egyháztanács tagjai, az egyház ügyeiről ők tanácskoznak.

Megtisztelő bizalom az, ha valakit hittestvérei az egyháztanácsosi méltóságra érdemesítenek. Megtisztelő; s az a tiszt fontos és nehéz tisztség.

Mikor valaki e tisztet magára vállalja, a következő esküt teszi le, szivére tett kézzel:

»Én — N. N. — esküszöm az élő Istenre, ki Atya, Fiú, és Szentlélek, teljes szent Háromság egy igaz örök Isten, hogy én a presbiteri tisztben, melyre most törvényesen megválasztattam, hiven és igazán eljárak; gyülekezetünkben a keresztyéni tiszta tudományt és a jó erkölcsöket fentartani és előmozdítani igyekszem; gyermekeink józan oktatására, egyházunk javainak hűséges fentartására és szaporítására s az ezekről való számadásoknak evenkinti pontos megvizsgálására gondom leszen; a felsőbb egyházi hatóságok rendeleteinek, határozatainak, ítéleteinek hiven engedelmeskedem s az egyházi ügyekre nézve csak egyedül ezektől eredő rendeleteket fogadok el és teljesítek. Isten engem úgy segítjen! —«

A presbiterek száma nálunk Kisujszálláson 40.

A presbiteri rendszert Kálvin János alapította meg. Presbiteri segítségével ő annak idején a bünökbe sülyedt Genf városát (majd egyszer erről is írunk!) az akkori világ mintavárosává emelte. Sok baja, temérdek küzdelme volt, egyszer el is üzték szigorúságaért, de azután visszahívták rimánkodva.

A presbiterium vagyis egyháztanács időnként gyűlést tart s tanácskozik az egyház elintézendő ügyei felől. Nálunk reformátusoknál a lelkész tehát semmi ügyet nem intéz maga fele-

lősségére, hanem intéz mindent a presbiterium, melynek a lelkész csak egyik tagja, gyűléseinek egyik elnöke.

Legközelebb is volt egy presbiteri gyűlés, mely sok fontos dologban hozott határozatot. Leírom.

Első tárgy az volt, hogy nagyemlékü volt esperes-lelkészünknek az egyházmegyei egyházai emlékkövet szándékoznak emelni. Összeállott a kebelbeli 26 ekklezsia s együttes költséggel emléket állítanak temetőnkben a boldogult nagy papnak, Dorogi Lajosnak. Óriási munkában idő előtt elemésztette életerejét, életében hűséggel járt, méltó rá, hogy emléke márványval örökíttessék! — Második tárgy volt új lelkészünk beiktatásának ügye. A beiktatás május 6-án délelőtt fog történni. Ahol eddig munkálkodott, híveinek szeretete vette körül. Gondozása alatt virult az egyház, 2000 lelket számláló egyházában 440-en vettek Urvacsorát most legutóbb bőjtben is, mi 227-en vettünk. Fájdalommal bocsátják el, mi meg fogadjuk örömmel! Isten hozza! —

Szomorú tárgy volt a harmadik. Az egyházból kilépett baptisták ügye. Hogy mennyi tandíjat fizessenek gyermekeikért, mennyi díjat a sírhelyekért, ha temetkezni akarnak; mennyi díjat az anyakönyvi kivonatokért, keresztlevelekért: bizottság fogja eldönteni. Van ugyan egy régebbi határozata presbiteriumunknak, mely szerint idegen felekezetűek gyermekeiért 12 forint tandíj jár egy évre, de minden ez ügyre vonatkozó kérdést még egyszer megtárgyal a kiküldött bizottság s aztán jelentést tesz a presbiterium előtt küldetésében való eljárásáról. Bár soha se kellett volna ilyen ügyekről tanácsoznunk; bár soha se lett volna senki köztünk hűtelen a »kösziklán épült Ház«-hoz a Sionhoz.

Határoztunk aztán tanítónőink ügyében is, kiket a presbiterium állandósított. Már most is meglátszik leánygyermeinken, hogy őket finomlelkű, gyöngéd nők nevelik. A családban is az anya neveli leányát, így az iskolában is a nő jobban, sikeresebben neveli a leánynövendékeket. Egy évtized múltán nem győzi áldani e város azon férfit, gondolkozásáért, tervéért, ki nemcsak a tanítást, hanem a nevelést is szem előtt tartva, a tanítónői rendszerért sokat tett, fáradott. Egy évtized múltán — azt reményelem — több lesz a vallásos és minden jóért lelkesülő női sziv miközöttünk, mint volt bármikor. Adja Isten, hogy legyen az én reménységem szerint.

Volt még több fontos, érdekes ügy is. Így pl. az, mely Bocskai István erdélyi fejedelem szép arczképére vonatkozik. Ebben az évben lesz 300 esztendeje annak, hogy Bocskai István erdélyi fejedelem a vitéz hajduk segítségével megvervén a császár hadait, a császárkirályt Rudolfot békekötésre kényszerítette 1606-ban Bécs városában. E békekötés értelmében vallásszabadságot nyert a magyarországi protestáns egyház. E béke előtt még az országgyűlések azt határozták volt felőlünk, hogy a reformáció hívei az

országból kiűzessenek vagy máglyán megégettesenek. De ime Bocskai vitézeinek fegyverei diadallal küzdtek ki vallásunk törvényes szabadságát.

Hajduböszörmény városa ércszobrot emel a vallásszabadság hősének emlékezetére. Nagy ünnepély lesz ez év szeptember 29-én és 30-án ott. Mi, ha egyebet nem, annyit tegyünk a szabadsághős emlékéért, hogy 6 koronát érő életnagyságu képét, melyet református embernek 75 krajczárért ad az országos egyházi bizottság, helyezzük el szobáink falán. A kik e képét birni óhajtják, jelentkezzenek a lelkészi hivatalban, hol neveiket felirathatják. A kép ára 75 kr.

Im ily szép és jó dolgokat intéz a presbiterium vagy egyháztanács.

Ha presbiteri tisztünkben hiven eljárunk, okvetlenül elkövetkezik a mi hön szeretett egyházunknak boldogulása, virulása. Meghallgatja Isten imádságunkat, melyet a most említett gyűlésünkben felküldöttünk a magasságban lakozó mennyei Felséghez, könyörögvén ekképen:

Felséges Isten! Gyermekeidnek Atyja! Népeknek, nemzetségeknek Ura! Hazánk, földi országunk felett, mintha beborult volna az ég, mintha éreznők villámain is, melyek a fellegek szárnyai alól tündökölnek. Óh, tán bűneink miatt gyult harag kebledben s elsujtád villámidat dörgő fellegedben! — vagy nem vigyáztunk úgy, mint kellett volna hazánkra s nem foglaltuk boldogulását imádságunkba!

Óh Istenünk! segíts és szentelj meg, hogy a Te országodra, az anyaszentegyházra jobban vigyázzunk, annak virulásáért, terjedéseért jobban imádkozzunk; hogy be ne boruljon felette az Ég s le ne döntse erős tornyait ítéleted.

Közelebb most is, míg országod ügyei felől tanácskozunk, segíts és szentelj meg, hogy önérdünköt nem tekintve, egyedül szent országod javát tekintsük. Segíts meg és szentelj meg minket, óh minden segedelem kuféje, óh Szenteknek Szentje! hogy jól tanácskozzunk; hogy tanácskozásunk által is közelebb jöjjön hozzánk, szivünkhöz a Te országod. Amen.

— **Felhívás.** Bizalommal kérem mindazon t. szülőket, kik a ránk következő szeptember elsejétől kezdve leánygyermekeiket, kik most a IV., V., VI. elemi oszt.-ba járnak s polgári leányiskolában akarják továbbra taníttatni, sziveskedjenek a lelkészi hivatalban jelentkezni, hogy a jelentkezők nevében folyamodványt intézhessenek városunk képviselőtestületéhez s ha Isten segít s az érdemes képviselőtestület támogat, az 1906/7. tanévre megnyithassuk a nyilvános polgári leányiskolát s azáltal ismét öregbitsük városunk dicsőségét.

Halottaink névsora az 1905. évről.

16. Halvaszületett leánya T. Nagy L.
 17. Szatmári Erzsébet Szatmári Karolin l.
 19. Csizi Imre Csizi Erzsébet leánya.
 21. Dr. Kalavszky László.
 22. K. Kiss Sára Gönczi Istvánné.
 23. Hosszu János Hosszu István fia.
 23. D. Varga Mihály.
 23. Mészáros Emilia Vetró Ádámné.
 24. Szombat Erzsébet özv. G. Szabó A.né.
 27. Rázsó Zsuzsánna özv. Pápai I.-né.
 30. Tompa Juliánna özv. Kis Péterné.
 31. Ködmön Erzsébet Ködmön L. leánya.
- Április 3. Ujfalusi Pál.
 3 Farkas Mária Farkas György leánya.
 4. Cs. Nagy Zsuzsánna B. Kovács L.-né.
 7. Szegő Eszter Szegő Rozália leánya.
 8. Oros Zsuzsánna özv. Márta I.-né.
 8. Szabó Mária özv. Nánási Sándorné.
 10. Szabó Endre Szabó Lajos fia.
 11. L. Oláh Zsófia Biró Jánosné.
 11. Dobozi Mihály.
 11. Nánási László Nánási László fia.
 13. Takács Zsuzsánna Takács Zs. leánya.
 14. Oros Eszter Vig B. Lajosné.
 15. S. Buzás Rozália S. Buzás S. leánya.
 16. Fülöp Terézia Fülöp András leánya.
 20. Czaga Mária özv. Pardi Sándorné.
 20. Kurucz Mária özv. Kun Mihályné.
 21. Szél Zsuzsánna.
 23. Debreczeni Eszter Pólya Sándorné.
 25. Pardi Klára Deák Mihályné.
 26. Kása Albert
 29. L. Szabó István L. Szabó K. fia.
 28. Füleki Eszter Füleki József leánya.
 29. Csiki Rozália néh. Csiki M. leánya.
 29. Márta Gábor.
 30. Uj Lidia Uj Sándor leánya.
- Május. 4. Hegymegi Kálmán Hegymegi K. fia.
 3. Takács Rozália Földi Károlyné.
 6. H. Nagy Imre.
 7. Vilki Terézia özv. Tóth G. L.-né.
 8. Kis Mária özv. Gombás Jánosné.
 10. Borók Albert.
 11. Cs. Szoboszlai László Cs. Szoboszlai Mihály fia.
 11. Sas Juliánna Szegő Miklósné.
 11. Ádám Zsuzsánna özv. Oláh L.-né.
 12. Bugyik Albert.
 13. Ujfalusi Erzsébet özv. Daku S.-né.
 14. Nagy József Nagy Sándor fia.
 13. özv. Szatmári Sándor.
 14. Sipos Zsuzsánna özv. Vas Jánosné.
 15. Rácz Imre.
 16. Méri Imre Méri Imre fia.
 17. Z. Kovács Kálmán.
 18. K. Szabó András.
 19. Boda Eszter Pethe Lajosné.
 21. Kenéz Sára özv. Mészáros I.-né.
21. M. Máté Kálmán M. Máté A. fia.
 22. Fekete Sándor.
 23. Cs. Nagy László Cs. Nagy Imre fia.
 26. Nagy M. Mihály.
 25. Ábri Balázs.
 28. Monoki Sándor Monoki Sándor fia.
 27. Vida Zsófia özv. Ari Mihályné.
 28. Daku Juliánna.
 30. Geszti Mária Geszti János leánya.
 28. Czaga János Czaga István fia.
 30. Ágoston Juliánna Varró Sándorné.
 30. Halvaszületett fia Varró Sándornak.
- Junius 2. Bika Eva özv. Sillingi Istvánné.
 2. B. Tóth Zsuzsánna Cs. Nagy J.-né.
 3. Farkas Lukács.
 3. Igriczi Gábor.
 4. Vatai Juliánna özv. Borsós S.-né.
 5. Horváth Eszter Horváth B. leánya.
 6. Tóth P. Mártha Csipő Jánosné.
 6. Nánási Teréz Nánási György leánya.
 9. Halvaszületett leánya Kövesdi A-nak.
 9. Halvaszületett leánya Márta K-nak.
 11. Kóré Zsuzsánna özv. Molnár S.-né.
 15. Dobozi Lajos.
 16. Ari Mártha özv. Juhász Sándorné.
 15. Sz. Demeter Rozina Sz. Demeter János leánya.
 18. Halvaszületett leánya Daruka I-nak.
 19. Simai Kálmán Simai Kálmán fia.
 19. H. Nagy Bálint
 25. Makai Lajos Makai Lajos fia.
 25. Rácz Sára Özv. Szőke Istvánné.
 27. Gönczi János.
- Julius 28. Puskás Lajos Puskás Károly fia.
 1. Oláh Erzsébet Oláh Mihály leánya.
 2. Doma Lajos.
 3. Csillag István.
 2. Szalai Zsófia Özv. Bordács Lőrinczné.
 4. Tóth Eszter Özv. Szabó Lajosné.
 6. Tuka Erzsébet Tuka Lajos leánya.
 6. Szilágyi Róza Szilágyi Sándor l.
 8. B. Balogh Sándor.
 9. Márta Miklós
 10. Márta Juliánna Vatai Lajosné.
 14. Oláh Mártha Özv. Szücs Bálintné.
 14. Kóré Margit Kóré Lajos leánya.
 17. Halvaszületett fia Tóth Istvánnak.
 16. Fáber Rozalia Fáber Imre leánya.
 17. Füzi Mihály.
 17. Halvaszül. fia Demeter Istvánnak.
 17. Kabai Eszter Kis P. Mártonné.
 17. H. Máté Juliánna Özv. Deák J.-né.
 18. S. Tóth Juliánna Özv. Vatai M.-né.
 20. Sz. Karsai Juliánna.
 21. Német Rebeka Özv. Tóth Istvánné.
 21. Nagy G. Lajos Nagy G. Pál fia.
 22. Szekeres Rózsika Szekeres Lajos l.
 22. Bacsó Mária Bacsó József leánya.
 23. Nagy János.
 24. Kardos Lujza.

(Az elhaltak lajstromát a köv. számokban folytatjuk.)